

UDHËZIM
Nr.11, datë 16.5.2011

PËR KRITERET PËR FILLIMIN E INSPEKTIMIT FINANCIAR PUBLIK

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës dhe të paragrafit 3 të nenit 6 të ligjit nr.10 294, datë 1.7.2010 “Për inspektimin financiar publik”, Ministri i Financave

UDHËZON:

1. Kriteret për nisjen e procedurave për fillimin e inspektimit financiar publik

Veprimtaria e inspektimit financiar publik është veprimtari, e cila nuk mbështetet mbi programe të hartuara paraprakisht apo mbi planifikime vjetore të punës së strukturave të ngritura për këtë qëllim.

Nëpunësi i parë autorizues ka të drejtën dhe detyrimin ligjor për marrjen e vendimit për nisjen e inspektimit financiar publik. Vendimit i bashkëlidhet urdhri i Ministrit të Financave për përbërjen e grupit të inspektimit.

Nëpunësi i parë autorizues nis procedurat për fillimin e inspektimit financiar publik, duke u mbështetur mbi:

- a) kërkesën me shkrim;
- b) informacioni me shkrim; apo
- c) ankesën me shkrim.

a) Kërkesa duhet të jetë hartuar zyrtarisht, të jetë specifike dhe të referojë në ngjarje dhe persona konkretë. Në të duhet të identifikohet qartë fakti/faktet që ngre/ngrenë dyshimin për ekzistencën e elementeve të keqmenaxhimit të rëndë financiar, vjedhjes, mashtrimit, shkatërrimit të pronës, shpërdorimit të detyrës apo korrupsionit.

Të drejtën për të hartuar kërkesë si më sipër e kanë:

- I) Presidenti i Republikës;
- II) Kryeministri;
- III) Kontrolli i Lartë i Shtetit;
- IV) Ministri i Financave;
- V) Prokurori i Përgjithshëm;
- VI) Titullarët dhe nëpunësit autorizues të njësive publike.

b) Informacionet me shkrim mundet apo duhet të shërbejnë si shkak për fillimin e procedurave për kryerjen e një inspektimi financiar publik. Në çdo rast ato shqyrtohen dhe vlerësohen duke gjykuar nëse në to ka shkaqe dhe argumente të arsyeshme dhe të mjaftueshme për të dyshuar për elemente të keqmenaxhimit të rëndë financiar, vjedhjes, mashtrimit, shkatërrimit të pronës, shpërdorimit të detyrës ose korrupsionit.

Nëpunësi i parë autorizues merr informacione nëpërmjet:

I) Investigimeve paraprake të titullarëve të njësive publike ose nëpunësve autorizues të të gjitha niveleve të njësive publike (në këtë rast informacioni me shkrim duhet të shoqërohet edhe me dokumentacionin e siguruar gjatë investigimit);

II) Raporte apo dokumente të tjera në lidhje me shkeljen e procedurave standarde të menaxhimit financiar të miratuara nga Ministri i Financave;

III) Raporte të menaxhimit dhe të kontrollit financiar;

IV) Raporte nga auditët e brendshëm; apo

V) Sinjalizimet e parregullsive (me shkrim) të dërguara nga çdo punonjës tjetër i administratës publike.

Në rastin kur burimi i informacionit janë raportimet e përmendura në ndarjet II, III dhe IV më sipër, bëhet fjalë vetëm për një raportim të ngjarjes që mund të jetë objekt inspektimi financiar, pra një ekstrakt i raportit dhe jo për paraqitjen e të gjithë raportit.

Informacioni mund të paraqitet te nëpunësi i parë autorizues si informacion/raport me shkrim për shkak të ushtrimit të detyrës nga titullarë, nëpunës autorizues të të gjitha niveleve të njësive publike, nëpunës të sistemit të thesarit, auditë të brendshëm dhe të jashtëm, nëpunës zbatues etj., në

bazë të neneve 14, 17 të ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” dhe nenit 18 të ligjit nr.9720, datë 23.4.2007 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” të ndryshuar etj.

c) Ankesat me shkrim, nëpunësi i parë autorizues mund t’i marrë nga një punonjës në sektorin publik apo privat, i cili gjatë aktivitetit ose kryerjes së punës apo në lidhje me zhvillimin e detyrave të tij, vëren fakte, të cilat lënë vend për mundësi të ekzistencës së parregullsive dhe mashtrimeve, si dhe nga çdo person fizik/juridik, i cili gjatë kontakteve me zyrat e administratës shtetërore, vëren fakte, të cilat lënë vend për mundësi të ekzistencës së parregullsive dhe mashtrimeve.

2. Vlerësimi i dokumentacionit për fillimin e inspektimit financiar publik

Pas marrjes së kërkesës, informacionit apo ankesës, në përputhje me pikën 1 të këtij udhëzimi, nëpunësi i parë autorizues duhet të shqyrtojë nëse nga dokumentacioni rezultojnë elemente të keqmenaxhimit të rëndë financiar, vjedhjes, mashtrimit, shkatërrimit të pronës, shpërdorimit të detyrës ose korrupsionit.

Me “elemente të keqmenaxhimit të rëndë financiar”, për efekt të zbatimit të këtij udhëzimi, do të kuptohet çdo veprim ose mosveprim i një titullari apo nëpunësi të një njësie publike:

- që rezulton me marrjen e angazhimeve financiare përtej kufirit të fondeve publike në dispozicion në masën 2%, të fondeve vjetore të miratuara, gjë që sjell paaftësi paguese të njësisë publike;

- ka shkaktuar humbje financiare të rëndësishme, përtej humbjeve/parashikimeve në buxhetin e miratuar;

- që rezulton me paaftësi paguese financiare të njësisë.

Me “vjedhje, mashtrim, shkatërrim të pronës, shpërdorim të detyrës ose korrupsionit” do të kuptohen:

- veprimet e parashikuara respektivisht në dispozitat e Kodit Penal të Republikës së Shqipërisë;

- urdhri për pagesat jepet pa përfunduar shërbimi, pa kryer hyrjet e vlerave materiale, pa marrë në dorëzim investimet e përfunduara dhe në kundërshtim me detyrimet kontraktuale në masën mbi 100.000 lekë;

- kur nuk ka përputhshmëri në vlera mbi 100.000 lekë ndërmjet vlerës së faturës, sasisë dhe detyrimeve të kontraktuara.

Nëpunësi i parë autorizues përpara marrjes së vendimit për nisjen e investigimit paraprak apo inspektimit financiar, i kërkon opinion Drejtorisë së Inspektimit Financiar Publik. Opinioni i Drejtorisë së Inspektimit Financiar Publik duhet të jetë i qartë dhe i plotë dhe bëhet pjesë e praktikës. Drejtoria e Inspektimit Financiar gjatë punës për dhënien e opinionit paraprak, mund të bashkëpunojë duke marrë të dhëna dhe konsultohet me njësitë qendrore të harmonizimit të menaxhimit financiar dhe auditit të brendshëm, Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit, Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit etj.

Në çdo rast, nëpunësi i parë autorizues e merr vendimin e tij me vullnet të lirë dhe nën përgjegjësi personale. Vendimi duhet të jetë i arsyetuar dhe në rastet kur nuk merret në konsideratë opinioni i Drejtorisë së Inspektimit Financiar Publik, në pjesën arsyetuese të vendimit, argumentohen shkaqet e refuzimit.

Vendimi i nëpunësit të parë autorizues, mund të parashikojë:

a) fillimin e investigimit paraprak;

b) fillimin e inspektimit financiar publik; apo

c) mosmarrjen në konsideratë të të dhënave të referuara nga kërkesa, informacioni apo ankesa.

Vendimi i nëpunësit të parë autorizues, caktimi i inspektorëve nga Ministri i Financave dhe të gjitha shkresat para fillimit të inspektimit lëvizin me protokoll të veçantë, duke respektuar për analogji kriteret e trajtimit të informacionit të klasifikuar sekret.

3. Investigimi paraprak

Nëpunësi i parë autorizues, para se të marrë vendimin për nisjen e inspektimit financiar publik, mund të kërkojë kryerjen e një investigimi paraprak nga titullarët e njësive publike respektive në rastet kur:

a) ngjarja nuk implikon titullarin e njësive publike;

b) objekti i ngjarjes nuk kërkon teknika dhe procedura specifike, atribut të inspektorëve financiarë publikë, të përshkruara në nenin 16 dhe 17 të ligjit nr.10 294, datë 1.7.2010 “Për inspektimin financiar publik”;

c) raporti kosto/përfitim në kryerjen e misionit të inspektimit financiar publik nuk është ekonomik;

d) sistemet e menaxhimit financiar dhe kontrollit të njësisë publike janë në nivel të kënaqshëm.

Në zbatim të këtij udhëzimi me investigim paraprak kuptohet:

a) përshkrimi i gjurmës së auditimit për çështjen objekt investigimi me referenca dokumentare dhe të personave konkretë sipas pozicioneve të punës;

b) vlerësimin e ligjshmërisë dhe disiplinës financiare të kësaj gjurme auditimi.

Investigimi paraprak kryhet nga vetë njësia publike nën përgjegjësinë e titullarit të institucionit.

Titullarët e njësive publike, brenda 45 ditëve kalendarike nga marrja e kërkesës për investigim paraprak, përfundojnë investigimin dhe informojnë me shkrim për rezultatet e tij, nëpunësin e parë autorizues. Informacioni i tyre duhet të përmbajë:

a) raportin e investigimit;

b) fotokopje të dokumenteve të cilët referon raportin;

c) observacionet e personave të përmendur në raport (nëse ka);

d) vendimin e titullarit të njësive publike për veprime rregulluese të marra në përfundim të investigimit.

Nëpunësi i parë autorizues brenda 10 ditëve shqyrton raportin e investigimit së bashku me dokumentacionin bashkëlidhur dhe vendos lënien në fuqi të veprimeve rregulluese të vetë njësive publike apo për nevojën e fillimit të inspektimit financiar publik.

Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohet nëpunësi i parë autorizues.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë.

MINISTRI I FINANCAVE

Ridvan Bode